

Pensioen opbouw in de horeca, hoe zit dat nu precies?

Tags: [personeel](#), [financieel](#)

Gepubliceerd op: 27 juli 2022

Pensioen? Dat is een zorg voor later! Die vergissing maken jongeren vaak. En er is geen sector met zoveel jongeren als de horeca. Het Pensioenfonds Horeca & Catering biedt een mooie basis. Maar is dit bedrijfstakpensioenfonds voor werknemers genoeg? En wat verandert er als gevolg van het nieuwe pensioenstelsel?

Tekst: Gerard Molenaar

De horeca is een sector met veel jongeren die vaak hun loopbaan na een aantal jaren in een andere sector voortzetten. Maar of je nu jong of oud bent en kort of lang in de horeca werkt, iedereen krijgt te maken met de pensioenregeling omdat de horecasector een verplicht bedrijfstakpensioen heeft. Wie 21 jaar of ouder is, bouwt hoe dan ook pensioen op. “De horeca heeft een goede pensioenregeling”, vinden Remco Oosterveld en Feiko Zijlstra van pensioenadviesbureau TreQant in Harderwijk. Maar, zo waarschuwen ze: “Het is een basis. Wie in de horeca werkt, moet altijd goed in de gaten houden of die basis voldoende voor hem of haar is.”

BEREKENING PENSIOENPREMIE

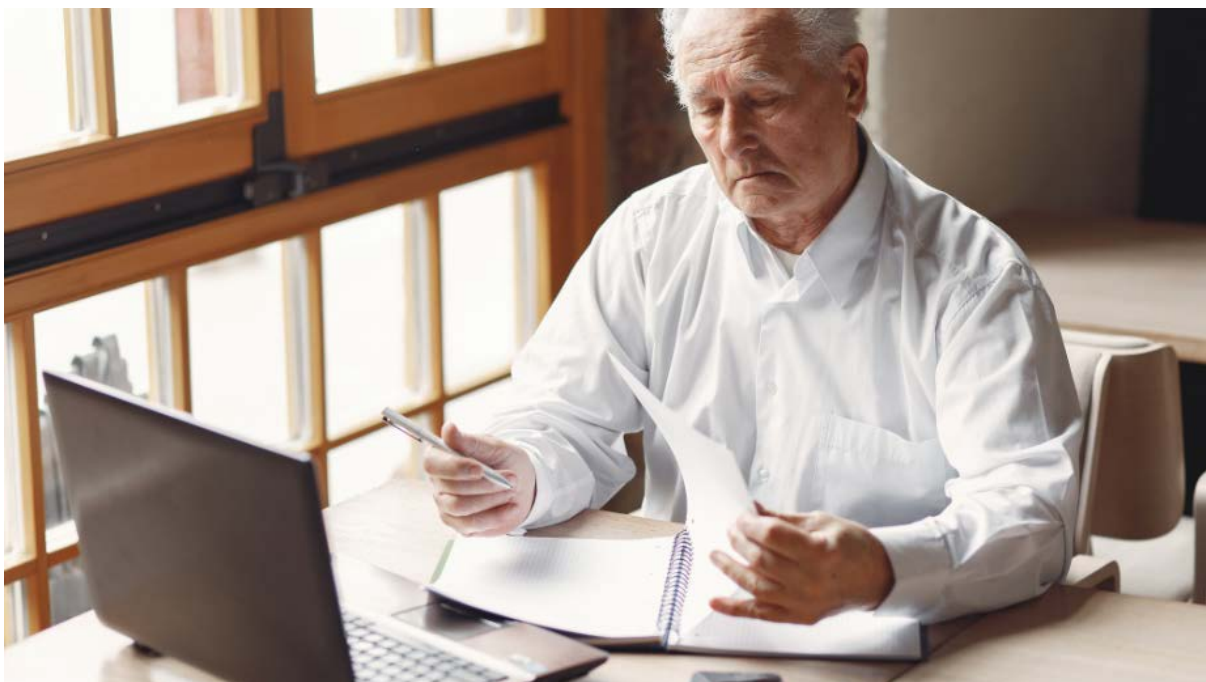
De specialisten van TreQant keken naar de pensioenregeling in de horeca. De werkgever houdt op de bruto pensioengrondslag (zie kader begrippenlijst) van de werknemer 8,4% in en betaalt zelf ook 8,4%. Dat betekent dat er iedere maand een premie wordt betaald aan het pensioenfonds van 16,8%. Maar wat is dat dan, pensioengrondslag? Niet het brutosalaris, maar het salaris dat overblijft als van het brutosalaris de franchise wordt afgetrokken. Franchise? Niet te verwarren met het bekende ondernemingsconcept, maar een term voor dat deel van je salaris waarover je geen pensioen opbouwt omdat je later ook een pensioen van de overheid krijgt: de AOW. Voor de berekening van de pensioenpremie is die som noodzakelijk. Een voorbeeld: als je bruto 30.000 euro per jaar verdient en je haalt de franchise van 11.819 euro (bedrag 2022) er vanaf, dan blijft een pensioengrondslag van 18.181 euro over. 16,8% daarvan is het bedrag dat de werkgever afdraagt aan het pensioenfonds, verdeeld over twaalf maanden. De helft van dat bedrag is betaald door de werknemer, de andere helft door de werkgever.

'De meeste jongeren hopen aan bitcoins wat over te houden'

EERDER PENSIOEN OPBOUWEN

En goed om te weten: de franchise in de pensioenregeling voor de horeca is lager dan in andere regelingen. Want als je 21 jaar of ouder bent en meer dan 11.819 euro verdient, ga je in de horeca al pensioen opbouwen. “Het bedrijfstakpensioenfonds Horeca & Catering biedt een prachtige basis, maar wie in de horeca werkt moet ook zelf bij de les blijven”, zegt Remco Oosterveld. “Past het toekomstige inkomen bij je plannen? Is dat niet het geval, dan moet je in actie komen en een financieel plan maken. De werkgevers en werknemers (vertegenwoordigd door KHN en de horecabonden) hebben een pensioenregeling ontwikkeld die rekening houdt met de lage gemiddelde leeftijd in de sector en als gevolg daarvan de relatief lage salarissen. Beginners verdienen nu eenmaal minder. Daarom is er een lagere franchise die zorgt dat je eerder pensioen opbouwt.”

Traditioneel waren pensioenen zo geregeld dat in 35 tot 40 jaar een pensioen werd opgebouwd dat ongeveer 70 tot 75% van het gemiddelde van het salaris aan het begin en aan het einde van een carrière zou zijn. Zo kom je uit op een door de overheid fiscaal maximaal toegestane pensioenopbouw van 1,875% per jaar ($40 \times 1,875\% = 75\%$). De franchise was daarbij ongeveer de hoogte van de te verwachten AOW, het pensioen dat iedere Nederlander van de overheid krijgt.

Nieuw pensioenstelsel

Inmiddels is er door de overheid een nieuw pensioenstelsel aangekondigd, met nieuwe pensioenregelingen. “Het hele proces richting de nieuwe pensioenregeling heeft vertraging opgelopen”, zegt Dick Koerselman, voorzitter van FNV Horecabond. “De pandemie en de langdurige kabinetsformatie zijn hier debet aan. Op zijn vroegst zal de benodigde wetgeving en onderliggende regelgeving pas half 2022 door de Eerste en Tweede Kamer goedgekeurd gaan worden.”

Sociale partners in de horeca en catering streven ernaar om eind 2022 tot overeenstemming te komen over de inhoud van de pensioenregeling. Op zijn vroegst zal de nieuwe regeling dan 1 januari 2024 ingaan.

In de nieuwe regeling wordt duidelijker hoeveel premie er is ingelegd, hoeveel rendement daarop is gemaakt en hoeveel pensioen je daarvoor mag verwachten. Het pensioen gaat eerder meebewegen met de economie. De premie wordt, net als nu, onder andere belegd in aandelen en vastgoed. De plussen en minnen zullen direct worden verwerkt in het voor de deelnemer gereserveerde pensioenvermogen. De rendementen op beleggingen worden minder gebruikt om hoge buffers op te bouwen en meer om het pensioen te laten groeien. Maar negatieve rendementen zullen ook eerder tot gevolg hebben dat de pensioenuitkering wordt gekort. Uit scenarioberekeningen blijkt dat er naar verwachting vaker verhoogd zal worden dan verlaagd.

Het oude stelsel is een traditioneel pensioen. Dat betekent dat het pensioenfonds met de premies moet zorgen dat de deelnemers het beloofde pensioen krijgen. De deelnemers hebben dus een vorm van zekerheid. Het nieuwe stelsel gaat uit van een pensioenambitie, op basis van rendement op beleggingen. Een pensioenambitie is een doel, want er is geen garantie. Koerselman: "In de oude regeling wist je hoeveel procent er jaarlijks aan pensioen werd opgebouwd. De nieuwe regeling is (ook) solidair. Er is voorzien in een solidariteitsreserve, zeg maar een spaarpot voor slechte tijden. Die kan worden opgebouwd uit beleggingsresultaten en/of uit de betaalde premie. De stroppenpot die zo ontstaat wordt gebruikt om in slechte tijden (slechte aandelenmarkt) de negatieve effecten te dempen."

LAGERE PENSIOENOPBOUW PER JAAR

Maar franchise en pensioenopbouw moeten in balans zijn, anders ontstaat er een fiscaal probleem. Daarom is de jaarlijkse pensioenopbouw in het Pensioenfonds Horeca & Catering lager: 1,71% in plaats van 1,875%. Horecamedewerkers gaan dus bij een lager salaris eerder pensioen opbouwen, maar het totaalplaatje, uitgedrukt in het op te bouwen pensioen, is gelijk aan andere sectoren.

In 2021 is dat jaarlijkse groeipercentage zelfs verder verlaagd van 1,71% naar 1,51%, omdat pensioen duur is geworden als gevolg van de lage rente. Waarom? De hoogte van het pensioen is afhankelijk van de rentestand als iemand met pensioen gaat. Een lagere rente betekent een lager pensioen. Maar omdat het pensioenfonds een bepaald pensioenbedrag heeft toegezegd, namelijk de traditionele 70% van je gemiddelde salaris, mag dat pensioen niet lager zijn en moet het pensioenfonds het afgesproken bedrag betalen. De rentetegenvaller is dan voor het pensioenfonds. Anders gezegd: het pensioen wordt erg duur. In plaats van een hogere premie te gaan berekenen om dit op te vangen, wat de werknemer een lager netto salaris zou opleveren, kiest het fonds voor een lagere pensioenopbouw. Nu blijft het nettoloon van de werknemer daardoor op hetzelfde niveau, maar het toekomstige inkomen na pensionering wordt wat lager. "Dan kom je dus uit op minder dan 70% van het gemiddelde loon, wat tot nu altijd het uitgangspunt was bij pensioenopbouw en het is goed dat werknemers zich dat realiseren. Wie meer wil kan nu zelf nog iets extra's regelen", zegt Zijlstra.

PENSIOENFONDS PRESTEERT GOED

Het fonds maakt jaar in jaar uit erg mooie beleggingsresultaten, met een langjarig gemiddelde van 10%. Dat is goed voor de dekkingsgraad. Dit is de

verhouding tussen het bezit van het pensioenfonds en de toekomstige verplichtingen, dus alle te betalen pensioenen, nu en in de toekomst. Die dekkingsgraad moet meer dan 100% zijn, omdat een pensioenfonds de pensioenen die mensen ontvangen ook af en toe moet kunnen verhogen als het leven duurder wordt. Op dit moment is de dekkingsgraad van het Pensioenfonds Horeca & Catering 116%, wat goed is. Ter vergelijking: de twee grootste pensioenfondsen van Nederland (ABP en Zorg & Welzijn) hebben een dekkingsgraad van 108%. Oosterveld heeft een goede indruk van de informatieverstrekking door het Pensioenfonds Horeca & Catering. “Ze hebben een heldere en informatieve website waar je veel informatie kunt vinden. De website is ook heel duidelijk over wat er niet is geregeld: pensioen voor nabestaanden. Wie een gezin heeft of een partner, moet zelf een verzekering regelen en dat kan eenvoudig via het eigen pensioenfonds. Maar let op: wie echt carrière maakt in de horeca en een pensioengevend salaris van meer dan 40.376 euro per jaar heeft (het bedrag dat overblijft na aftrek van de franchise), heeft de maximale premie bereikt. Die wordt namelijk nooit hoger dan 16,8% van 40.376 euro. Over alles wat je meer verdient wordt geen premie betaald en ook geen pensioen opgebouwd. Dat betekent dat mensen die in de horeca carrière maken alert moeten zijn. Gelukkig is er een aanvullende regeling, die de werkgever bij het pensioenfonds collectief kan afsluiten voor zijn personeel. Maar dat moet dus wel geregeld zijn.”

'Werknemers moeten goed een vinger aan de pols houden'

NADENKEN OVER PENSIOEN

“Meer dan ooit is het straks belangrijk dat de deelnemers een vinger aan de pols houden en dus regelmatig inloggen op mijnpensioenoverzicht.nl”, zegt Feiko Zijlstra van TreQant. “Horecamedewerkers kunnen zo zien wat hun verwachte pensioen is en op basis daarvan bepalen of ze extra voorzieningen willen treffen. Er zijn verschillende mogelijkheden: zelf extra sparen of bijvoorbeeld een lijfrente afsluiten. Dat betekent dat iedere werknemer de overzichten goed moet bekijken. Hoe ontwikkelt de waarde zich en wat wordt mijn verwachte pensioen? Daarnaast moet iedere deelnemer beslissingen nemen over aanvullende regelingen om het pensioen te verhogen en verzekeringen voor nabestaanden.”

REKENVOORBEELD

Een werknemer die 25.000 euro bruto per jaar verdient, heeft een pensioengrondslag van $25.000 - 11.819$ (franchise) = 13.181 euro. 1,51% van 13.181 is 199 euro. Wie twintig jaar in de horeca werkt met hetzelfde salaris heeft dan $20 \times 199 = 3.980$ euro aan jaarlijks pensioen opgebouwd. Dit bedrag ontvangt de deelnemer naast zijn of haar AOW ieder jaar vanaf de pensioendatum. In de praktijk zal het salaris ieder jaar stijgen, dus zal de pensioenopbouw ook hoger zijn dan in dit voorbeeld.

PENSIOEN GEEN GESPREK OP DE WERKVLOER

Ondernemer Theo Slotboom van Bergpaviljoen Bistronomique & Bar in Amersfoort, zegt eigenlijk nooit met zijn medewerkers - 25 fulltimers en parttimers - over pensioenen te spreken. Het vaste team van medewerkers valt onder de pensioenregeling. "Eens per jaar sturen we een mail die we van het pensioenfonds krijgen en het is aan de teamleden zelf om daar actie op te ondernemen. Ik heb nog nooit vragen gekregen hierover. Het is over het algemeen een jonge beroepsgroep die vooral bezig is met kinderen krijgen, de eerste auto, eerste huis en dat soort zaken. Pensioen is eigenlijk nog niet actueel genoeg, denk ik. De meesten van de jongeren hebben bitcoins en ze gaan ervan uit dat ze daarvan een lekker extra centje overhouden", zegt Slotboom. "De regelingen zijn degelijk. Het is naar mijn mening goed geregeld en vrij toegankelijk gemaakt voor alle werknemers. Wij houden premie in vanaf 21 jaar, maar ik geloof niet dat mijn medewerkers zich daar heel bewust van zijn. Het is in principe ook aan hen om naast de pensioenopbouw uit werk en de AOW eventueel een derde

component uit eigen middelen toe te voegen. Ik heb wel eens voorstellen verstuurd over verzekeringen, met kortingen via KHN en over pensioenen, maar er wordt eigenlijk niet of nauwelijks op gereageerd.”

BEGRIPPENLIJST

- **Pensioengevend salaris** Dit is ongeveer het bruto jaarsalaris van de werknemer + vakantiegeld
- **Pensioengrondslag** Het pensioengevend salaris minus de franchise [spreek uit: franssjeeze]
- **Franchise** Het deel van je salaris waarover de werknemer geen pensioen opbouwt. In de horecasector is de franchise (in 2022) 11.819 euro
- **Pensioenopbouw** Een percentage van je pensioen dat de werknemer ieder jaar opbouwt
- **Pensioenpremie werknemer** Het bedrag dat de werkgever namens de werknemer aan het pensioenfonds betaalt
- **Pensioenpremie werkgever** Het bedrag dat de werkgever voor jou aan het pensioenfonds betaalt. In de horeca is dit hetzelfde bedrag dat de werknemer betaalt
- **Pensioenpremie** De totale premie die werkgever en werknemer betalen. In het Pensioenfonds Horeca & Catering is die vastgesteld op 16,8%. Bij een pensioengrondslag van 13.000 euro is dat 2.184 euro per jaar. Dat is 182 euro per maand, waarvan werkgever en werknemer ieder de helft betalen.